

Jeugdorkest

1926 - 2001

de historie

Jong

Excelsior

75

75

Karel Boon in zijn "J.E.-museum", 17 oktober 2001.

Coda al fine

Amsterdam, 31 december 1999

Ik zit op deze vrijdagmiddag onder fel lamplicht achter mijn bureau. Aan de muren rond mij heen hangt in het schemerdonker het "J.E.-museum" en ik schrijf mijn laatste zinnen over de geschiedenis van het oudste jeugdorkest van Europa.

2½ maand terug heb ik de voorzittershamer, dezelfde die ik 40 jaar daarvoor van mijn voorganger kreeg, aan mijn opvolger overhandigd.

In Opleidingsinstituut Klein Excelsior blazen zich meer dan 30 leerlingen naar het jeugdorkest toe. Jeugdorkest Jong Excelsior telt 58 orkestleden en Muziekvereniging Groot Excelsior speelt met 56 muzikanten (waaronder 6 dubbelaars uit J.E.).

2000 wordt het jaar waarin J.E. zijn traditionele 5-jaarlijkse concertreis zal gaan maken. Het wordt ditmaal Oostenrijk heb ik vernomen. In het najaar van 2001 zal de gehele vereniging in het Concertgebouw te Amsterdam op bijzondere wijze het onvoorstelbare 75-jarig bestaan van J.E. en het 20-jarig bestaan van G.E. gaan vieren. Wij zullen dus ongetwijfeld een muzikaal fantastische nieuwe eeuw gaan beleven.

Vanavond champagne, samen met echtgenote Trudy die ook zoveel tijd in de vereniging gestoken heeft. De mooie fles, die ik bij mijn afscheid van mijn laatste bestuur ontving, staat al koel.

De gedenkwaardige eeuw waarin Knapen Jeugd(harmoniekorps)orkest Jong Excelsior werd opgericht is voorbij.

C.K. Boon

Inhoudsopgave

De geschiedenis van het jeugdorkest kan in 5 fases worden verdeeld. Elke fase heeft zijn eigen hoofdstuk. De fases en hoofdstukken zijn:

- De speeltuinperiode: Speeltuin.
- Herstart en hervorming in de zestiger jaren: Herstart.
- Muzikale evolutie in de zeventiger jaren: Evolutie.
- De succesvolle tachtiger jaren: Succes.
- Op weg naar de eeuwwisseling: Naar 2000.

Om de 75 jaar vol te maken, is de door C.K. Boon beschreven historie aangevuld met:

- De eerste 2 jaar van de nieuwe eeuw: 21^e-eeuw.

Knapen Harmoniekorps "Jong Excelsior" o.l.v. Piet Zwager.

Speeltuín

22 oktober 1926. De Harmonie-Vereeniging Excelsior in Amsterdam richt een jeugdafdeling op onder de naam Knapen Harmoniekorps "Jong Excelsior". Het initiatief hiertoe wordt aangedragen door hun dirigent Piet Swager, die ook de muzikale leiding én de opleiding van het jeugdorkest op zich neemt.

Beide orkesten zijn onderafdeling van de Westerspeeltuín. In het clubhuis wordt gerepeteerd. *De speeltuín is nog altijd te vinden op het J.J. Cremerplein in Amsterdam-West.*

Piet Swager kiest de zaterdagavond voor de repetities, omdat de jeugd op die avond in het algemeen wat langer mag opblijven. Hij heeft voorts de visie dat een jeugdorkest alleen kan voortbestaan wanneer continu nieuwe, jonge muzikanten worden opgeleid.

Nu, 75 jaar later, maken de keuze en de visie van Piet Swager het jeugdorkest uniek! Jong Excelsior

Dit was het toelatingsexamen van de twintiger en dertiger jaren. Inmiddels is het bezit van een muziekdiploma verplicht.

is het oudste jeugdorkest van Nederland (en misschien wel van Europa) geworden. Er zijn momenteel 30 leerlingen in opleiding en er wordt, tot verbazing van velen, nog altijd gerepeteerd op zaterdagavond in Amsterdam!

Op woensdagavond 20 juli 1928, zo lezen wij op een affiche die in het verenigingsarchief bewaard

is gebleven, treedt het Knapen Harmoniekorps "Jong Excelsior" voor het eerst officieel op tijdens een operaconcert van de Harmonie-Vereeniging "Excelsior".

In het begin van de dertiger jaren moet de naam worden gewijzigd in Jeugdharmoneikorps Jong Excelsior, omdat ook meisjes een blaasinstrument zijn gaan bespelen.

Speeltuín

In de eind dertiger, begin veertiger jaren spelen in het jeugdorkest mee de broertjes Dries en Jan Harshagen op respectievelijk trompet en hobo. En enkele jaren later de jeugdige fluitist Jan Visser. Zij zullen doorstuderen in de muziek en als vakmusici gaan werken in radio- en symfonie-orkesten waaronder het Concertgebouw Orkest.

1926 - 1930

Een orkestfoto uit ±1930. Er komen meisjes meespelen en dus verandert de naam in Jeugdharmoniekorps Jong Excelsior.

In 1936 overlijdt nogal onverwacht Piet Swager. Excelsior en Jong Excelsior nemen waardig afscheid van hun gewaardeerde dirigent met herdenkingsdiensten en een gedenkboekje, waarvan nog een exemplaar in het verenigingsarchief aanwezig is.

Wim de Buijzer wordt de nieuwe dirigent van Jong Excelsior. Hij is een leerling van Piet Swager en heeft al regelmatig als klarinettist in het jeugdorkest meegespeeld. Wim de Buijzer zal het werk van zijn leermeester 40 jaar lang ongewijzigd voortzetten.

De oorlogsjaren zijn ook voor Jong Excelsior moeilijk. Diverse orkestleden moeten in Duitsland gaan werken en anderen duiken onder. Bij gebrek aan warmte en licht moeten in de laatste oorlogsjaren de repetities worden verschoven van zaterdagavond naar zondagmorgen.

Het oprichtingsbestuur is inmiddels teruggetreden en het bestuur van het jeugdorkest is overgenomen door vaders van jeugdorkest-

OPERA CONCERT

MET ORKESTBEGELEIDING

door de **Harmonie-Vereeniging „Excelsior”**
onder leiding van den Heer P. SWAGER

WOENSDAG 20 JULI
DES AVONDS ACHT UUR PRECIJS IN DEN
WESTERSPEELTUIN
Cremerplein (einde Wilhelminastraat)

SOLISTEN:

Jeannette Franceska
Besselink en Bloemgarten
Sopraan, Tenor en Bas

Fragmenten voor solo, duo en trio uit Herodlode, L'Avallieria, Tosca, Xerxes, Faust, Pallas, Jerusalem enz.

Het Knapen Harmoniekorps „Jong Excelsior”, Dir.: P. Swager zal op dezen avond voor het eerst medewerking verleenen

Entrée 20 cent (Sted. Belasting inbegrepen)

De affiche van het eerste optreden van Jong Excelsior.

Speeltuin

Tijdens het concert voor het twintigjarig jubileum wordt de paukenpartij geslagen door Jan Labordus. Enkele jaren later zal hij worden benoemd in het Concertgebouw Orkest en decennia lang als 1^e paukenist boven het orkest uitronen. Jan vergat zijn oude jeugdorkest nooit! Hij bleef en is nog steeds donateur. Zijn goede voorbeeld is later door vele oudleden - helaas niet door allemaal - gevolgd.

1930 - 1946

Gemaakt na het concours in Alkmaar op 9 november 1947.

leden. Bijna ongemerkt worden de banden tussen Excelsior en Jong Excelsior losser.

In 1946 wordt voor het eerst een jubileum gevierd. Het 20-jarig bestaan in het (inmiddels afgebrande) van Nispenhuis aan de Stadhouderskade. Jong Excelsior speelt daar o.a. het gehele *Faust Ballet* van Charles Gounod.

In 1947 behaalt Jong Excelsior op een concours in Alkmaar een beter resultaat dan Excelsior. De contacten tussen de beide verenigingen zijn meer en meer verwaterd. Excelsior zal enkele jaren later fuseren, een andere naam krijgen en in de vijftiger jaren geheel uit beeld verdwijnen.

Jong Excelsior leeft zelfstandig voort en viert in 1951 haar 25-jarig bestaan in het Roothaenhuis aan de Rozengracht. Een aantal nieuwe instrumenten is als jubileumcadeau bijeen gespeeld door de Boerenkapel De Dorsvlegels, samengesteld uit jeugdorkestleden onder leiding van Wim Hobby.

Uitvoering in de Westerspeeltuin ±1946.

Het jeugdorkest beleeft een voorlopig laatste hoogtepunt in 1953. Op een groot muziekfestival in Leiden wint Jong Excelsior de ereprijs.

Inmiddels heeft het Westerspeeltuinbestuur vastgesteld dat Jong Excelsior een té dure onderafdeling gaat worden. Men beslist dat het jeugdorkest moet worden omgebouwd naar een boerenkapel om zich zo financieel te kunnen bedruipen. Dirigent en bestuur

van het jeugdorkest protesteren tevergeefs. In al deze commotie wordt het 30-jarig bestaan nimmer gevierd.

Uiteindelijk wordt het bestuur van Jong Excelsior naar huis gestuurd, krijgt de dirigent een ontslagbrief en op 31 augustus 1957 wordt Jong Excelsior door het speeltuinbestuur opgeheven.

Speeltuin

Wim Hobby, leider van de Dorsvlegels, maakt later als slagwerker bij radio-orkesten van zijn hobby zijn beroep.

In “buitenlandse dienst” traden twee andere leden van De Dorsvlegels: klarinettisten Tjerk Wennes en Cor Godri. Beiden gingen op avontuur naar militaire bands in Canada. Alhoewel zij daar al lang wonen, zijn zij nog steeds donateur en proberen een bezoek aan het vaderland zodanig te plannen dat zij een jubileumviering mee kunnen maken.

De jeugdige Wim Knip speelt op het muziekfestival in Leiden een fraaie hobosolo. Hij zal later, net als slagwerkster Leny van Elteren, in diverse symfonieorkesten zijn brood gaan verdienen.

1946 - 1957

Een foto van het orkest ±1950.

Een optreden ergens in de vijftiger jaren waardoor de verenigingskas weer kon worden gespekt.

Van links naar rechts:

Wil Wassenaar (klarinet)
 Rob van den Eshof (klarinet)
 Ger Nieman (trompet)
 Hans Knip (klarinet)
 Karel Boon (saxofoon)

Hein Nieman (trompet)*
 Jan van Hees (alhoorn)
 Henk Rappange (grote trom)
 Piet van Hees (bariton)
 Wim Hobby (kapelmeester)

Leo Rusch (kleine trom)*
 Andries le Blanche (saxofoon)
 Jan Rappange (trombone)
 Bertus Visser (alleen z'n bas)
 *) niet zichtbaar op deze foto.

Speeltuin

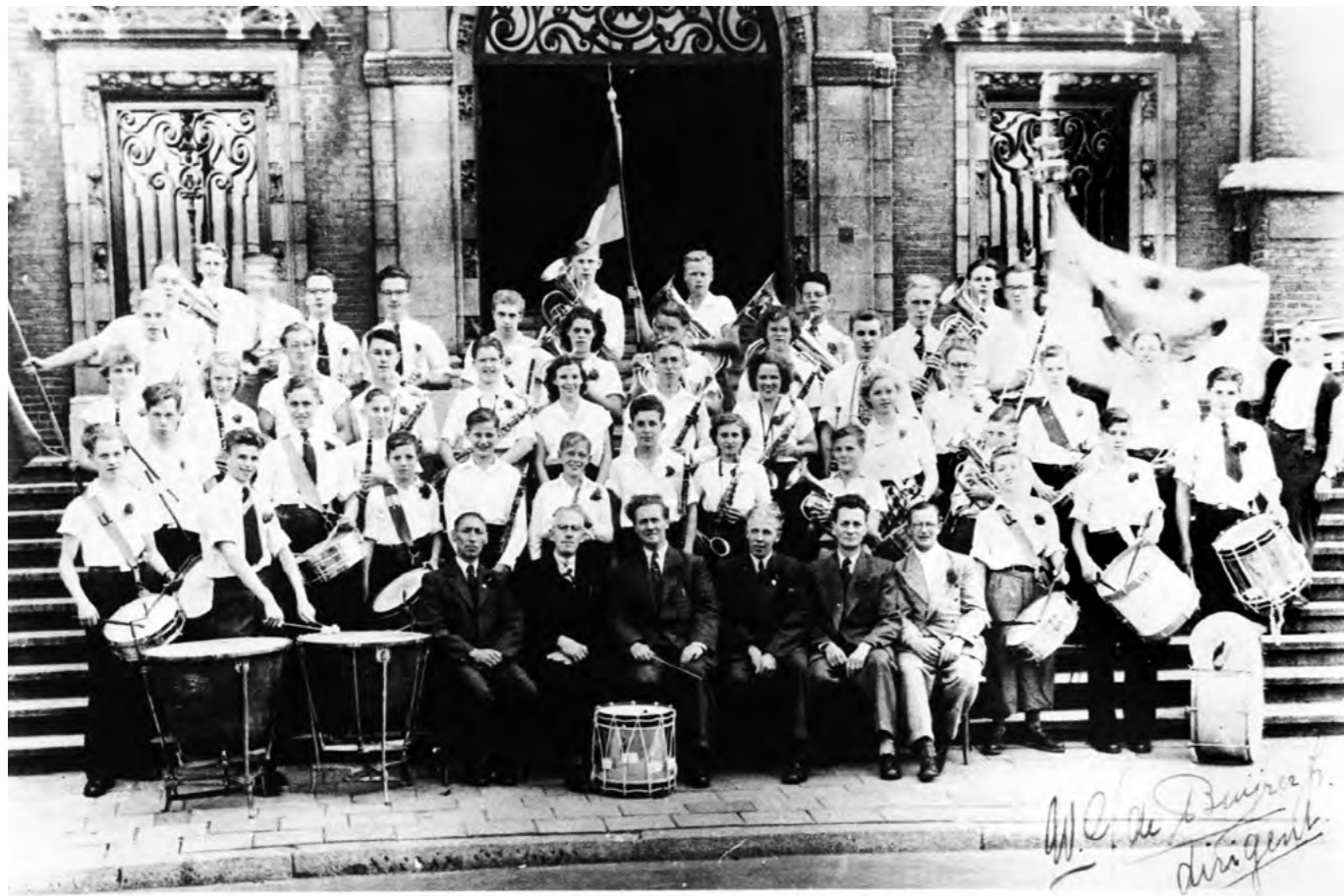
75

75

1950 - 1957

Bij het 25-jarig jubileum in 1951.

Tijdens de viering van het 675-jarig bestaan van Amsterdam in 1950 werd op de Dam Damstad gebouwd.
Jong Excelsior marcheerde in door de stad beschikbaar gestelde kledij naar dit evenement.

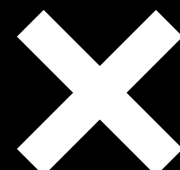
Speeltuin

75

75

1950 - 1957

Eerste concert van een klein bezet Jong Excelsior in het Concertgebouw eind vijftiger jaren.

Herstart

Op 1 september 1957 wordt Jong Excelsior heropgericht en zal haar activiteiten voortzetten vanuit de Coppelstockschool aan de Pieter van der Doesstraat in Amsterdam-West.

Eén van de initiatiefnemers, naast dirigent Wim de Buijzer, is onze huidige voorzitter Karel Boon. Als leerling en orkestlid heeft hij vanaf 1944 de grote waarden van het jeugdorkest leren kennen en waarderen en wil zich hiervoor inzetten. Karel is de afgelopen jaren door Hare Majesteit de Koningin geridderd en door het Gemeentebestuur van Amsterdam gedecoreerd voor meer dan 50 jaar lidmaatschap van Jong Excelsior, waarvan meer dan 35 jaar als voorzitter.

Het wordt een moeilijke herstart met weinig overgebleven muzikanten en een, door de omstandigheden, verwaarloosde opleiding. Daaraan wordt onmiddellijk prioriteit gegeven. Wim de Buijzer wordt daarbij

Een concert bij het Nederlands Sanatorium te Davos in 1962.

terzijde gestaan door enkele ambitieuze (oud-)leden.

Pas in 1959 kan weer met een redelijk bezet orkest naar buiten worden getreden. In dat jaar verschijnt ook het allereerste Blaasbasvelletje, waarop de gebeurtenissen in en

rond het jeugdorkest in het vervolg zullen worden vastgelegd.

Vandaag lezen wij de 43e jaargang van De Blaasbas, met bijna 40 pagina's en 4 edities per jaar uitgegroeid tot één van de beste verenigingsorganen in Nederland.

Herstart

Bij het concert in Davos spelen onder andere mee Trix Kessler, Peter Vloeimans en Wim van der Vuurst op klarinet, Frits van der Meulen op trompet en Edwin Musquetier op bariton. Zij zullen in de loop van de zestiger jaren het jeugdorkest verlaten om als beroepsmusici verder te blazen.

1957 - 1961

Promenade concert op zondag 29 juli 1962 in de Aussersihler Anlagen te Zürich tijdens de eerste buitenlandse concertreis.

Om de lege kas te spekken worden Kerst- en Paaskienavonden georganiseerd, waardoor grotere evenementen kunnen worden opgezet en betaald. Ook met oud papier en andere spaaracties worden extra gelden bijeengebracht.

Uit deze kienavonden zal uiteindelijk de traditionele Nieuwjaarsinstuif ontstaan, die nu nog elk jaar wordt gehouden en waarbij o.a. de nieuwelingen in het jeugd-orkest officieel worden voorgesteld.

Voor het eerst worden meerdaagse Pinksteruitstapjes gemaakt naar het Jeugdmuziek Festival in het Drentse Zuidlaren, waaraan het jeugdorkest diverse malen zal deelnemen.

Er worden radioconcerten gespeeld voor de N.C.R.V. in het kader van hun programma's over jeugd en muziek.

In 1961 wordt het 35-jarig bestaan uitbundig gevierd met een receptie, feestavond en jubi-

DE BLAASBAS

Orgaan van het Jeugd-Harmoniekorps „Jong Excelsior“

Opgericht 22 oktober 1926

Dirigent W. G. de Buijzer Jr.

Redactie:

C. K. Boon, Jacob van Lennepkade 352...

Amsterdam - Telefoon 12 96 17

Secretariaat:

C. Droog, Jan Voermanstraat 54...

Amsterdam-W. - Telefoon 13 09 44

„Jong Excelsior in Zwitserland“

In deze speciale uitgave van „De Blaasbas“ is geplaatst een volledig verslag van de Zwitserse concertreis, gehouden van 28 juli tot 6 augustus 1962.

De voorkant van de eerste Blaasbas met kaft.

Herstart

75

75

1961 - 1962

Marsconcours op 11 september 1960 op het Frederik Hendrik-plantsoen georganiseerd door de Bond van Amsterdamsche Dilettanten Muziekverenigingen, later Bond van Amsterdamse Amateur Muziekverenigingen (BAAM).

leumconcert in Bellevue aan de Leidsekade. Daar werken oudleden, die in het vak terecht zijn gekomen, als solisten aan mee.

Begin 1962 wordt de vereniging Koninklijk Goedgekeurd en krijgt het Statuten en een Huishoudelijk Reglement.

In de zomer van dat jaar wordt de allereerste buitenlandse concertreis gemaakt naar Zwitserland, alwaar o.a. wordt gemusiceerd bij het Nederlands Sanatorium in Davos. Bij een zondagmorgen concert in de Aussersihler Anlagen in Zürich luisteren meer dan 1.000 mensen naar Jong Excelsior uit Amsterdam, dat - zo leert ons het verenigingsarchief - lovende krantenrecenties krijgt.

De hervormingen zetten zich geleidelijk voort. De opleiding wordt uitgebreid met blokfluitlessen voor hele jonge leerlingen. In 1963 gaat het jeugdorkest tijdens een Artis-concert voor het eerst uniform gekleed. Het marsen op straat wordt langzamerhand afgebouwd en Jong Excelsior wordt

een concertorkest, dat zijn muzikale peil toetst door het regelmatig deelnemen aan landelijke muziekconcoursen. In 1964 groeit het jeugdorkest naar 50 spelende leden en promoveert tijdens een concours in Leiden naar de ereafdeling.

Tot en met het laatste concours van Jong Excelsior in 2001 zal het jeugdorkest zich, ondanks de jaarlijks wisselende bezetting, 37 jaren continu handhaven op niveau ere-afdeling, de op één na hoogste afdeling van de landelijke muziekorganisaties.

Bij het 40-jarig jubileum in 1966 in de Bachzaal treedt voor het eerst een Reünistenorkest op, samengesteld uit oudleden waar onder een aantal beroepsmusici. Het jeugdorkest speelt voor het eerst onder een gastdirigent: Pi Scheffer. Deze bandleider, componist en trombonist, dirigeert een eigen werk.

Daarna zullen regelmatig gastdirigenten voor het jeugdorkest staan,

onder andere door gezamenlijke concerten met zangkoren.

1967 is weer een bijzonder jaar in het bestaan van Jong Excelsior. Na vele acties kan eindelijk een lage stemmingsinstrumentarium worden aangeschaft. Voor financiering daarvan worden o.a. aandelen van f 25,00 verkocht.

Inmiddels mag de afsluitingsmars op de repetitie-avond worden gekozen door de jarige van de week.

Deze verjaardagsmars is in de loop van de jaren uitgegroeid tot een traditie, waarbij de laatste jarige van de week zelf mag dirigeren en de orkestleden onderling van instrument mogen wisselen.

In de laatste van de zestiger jaren wordt de mogelijkheid tot automatische contributiebetaling geschapen en wordt de opleiding beter gestructureerd, waaruit in de jaren'80 het Opleidingsinstituut Klein Excelsior en leerlingenorkestjes zullen ontstaan.

Herstart

75

75

1962 - 1969

Optreden in de Bachzaal ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan in 1966.

Evolutie

Belangrijk in die eerste der zeventiger jaren is de naamswijziging in Jeugdorkest Jong Excelsior.

In 1971 wordt voor het eerst een studieweekend georganiseerd; een succesformule die nog steeds wordt toegepast bij concoursen en/of belangrijke concerten. Naast repeteren worden muzikale quizzen opgelost, wedstrijden gehouden, kampvuren aangestoken, speurtochten gelopen, etc.

Het Holland Festival 1971 brengt de jeugdopera *Esperanza* met muziek van Theo Loevendie en Bernard van Beurden. Jong Excelsior maakt kennis met hedendaagse muziek en afwijkende maatsorten.

Zo ook weer in 1972 bij het Holland Festival in het Concertgebouw. Daar worden stukken gespeeld met titels als: *Zaal en Orkest* en *Leçon Macabre*.

Jong Excelsior zal ook in 1975 en 1977 voor het Holland Festi-

Een optreden op de binnenplaats van het Historische Museum in 1974.

val worden uitgenodigd, waarbij een muzikale boottocht door de grachten van Amsterdam. Daarbij komt het jeugdorkest voor het eerst in beeld op de T.V.

De samenwerking met andere muziekverenigingen in Amsterdam leidt enkele jaren tot muziekmiddagen met 5 verschillende orkesten, waaraan ook Jong Excelsior meedoet.

In 1973 kent de vereniging de nodige perikelen; routiniers verlaten het jeugdorkest en de bezetting loopt terug naar 40 orkestleden. Bestuur en dirigent kennen moeilijke tijden. Maar als in 1974 het startsein wordt gegeven tot een spectaculaire viering van het 50-jarig bestaan, leeft de gehele vereniging op. Er komt een oud-papier actie; er worden jubileumglazen verkocht, spaarbusjes gevuld, betaalde concerten gege-

Evolutie

75

75

1970- 1973

Het Reünistenorkest musiceert in het Concertgebouw, terwijl Jong Excelsior toekijkt tijdens het 50-jarig jubileum in 1976.

ven en een speciale jubileumrekening geopend voor giften. Het jonge Jong Excelsior groeit weer aan tot meer dan 50 muzikanten.

In 1975 verschijnt in de Blaasbas de allereerste "schiwwerper". Nog steeds worden daarin personen in het zonnetje gezet die, op welke wijze dan ook, zich buitengewoon voor de vereniging hebben ingezet.

Jubileumjaar 1976: Op 1 januari mag Jong Excelsior in de Westerkerk de nieuwjaarsinstuif van de Gemeente Amsterdam openen. Ook in latere jaren komt dit nog wel eens voor, maar dan in het Concertgebouw.

In verband met het jubileum wordt in de zomervakantie gewoon doorgerepeteerd in kleinere groepen.

Op 17 oktober 1976 neemt Jeugd-orkest Jong Excelsior al vroeg bezit van het Concertgebouw in Amsterdam, om eerst na 9 uur 's avonds weer te vertrekken. Dan

Het Concert-Gebouw laat duidelijk zien wie er feest viert.

is de grootse viering van het 50-jarig bestaan voorbij.

Die middag hebben vanaf het beroemdste podium van Nederland de door Louis Andriessen in onze opdracht gecomponeerde *Jubileum Fanfare* geklonken en heeft Kick Stokhuijzen een programma gepresenteerd van Jong Excelsior apart en samen met de beroemde

Dutch Swing College Band, heeft het Utrechts Byzantijns Koor gezongen, een groot Reünistenorkest gespeeld, een slagwerkgroep o.l.v. Jan Labordus geslagen, Bernard van Beurden zijn eigen werk *Miniconcours* gedirigeerd en heeft dirigent Wim de Buijzer na 40 jaar zijn dirigeerstok overgedragen aan oud-lid Dries Harshagen. Wim de Buijzer wordt tot eredi-

Evolutie

In die zeventiger jaren zijn uit het jeugdorkest naar het vak overgestapt: fluitist Harry Starreveld, Waldhoornist Frank Lindenaar, hoboïste Ellen Mertz en trompettist Ruud Visser.

1974- 1976

Openluchtconcert in Stocketitt op het schiereiland Frösen tijdens de concertreis naar Zweden in 1977.

gent benoemd en krijgt van de Gemeente Amsterdam de erepenning opgespeld. Met een grote reünie en tentoonstelling komt een einde aan een bijzondere jubileumviering.

Maar de activiteiten gaan gewoon door, nu o.l.v. Dries Harshagen die vijf jaar voor het jeugdorkest zal staan.

In 1977 wordt de 2^e buitenlandse concertreis gemaakt naar Zweden met een eigen programma en een programma van alternatieve muziek, met Bernard van Beurden als gastdirigent. Terugkomen van deze reis is ons nieuwe "home" de Johanneschool in Amsterdam-Osdorp, alwaar nog steeds wordt gerepeteerd.

1978 brengt een liefdadigheidsconcert voor SOS Kinderdorpen. Daar wordt samengespeeld met de veel te vroeg overleden Russische pianist Yuri Egerov en met Ramses Shaffy. In dat jaar wint Jong Excelsior de beker op het eerste festival van de Amsterdamse muziekbond. Nog menigmaal

Hoes van de eerste L.P. ter afsluiting van dit tijdperk in 1980.

daarna zal Jong Excelsior de beker winnen.

In de laatste van de zeventiger jaren wordt het 1^e Solistenfestival georganiseerd, dat daarna bijna ieder jaar wordt herhaald. Voor het eerst worden officiële muziekexa-

mens afgenomen; een tweedaagse muzikreis naar Bonn in Duitsland gemaakt met bezoek aan Phantasialand en tot besluit meegewerkt aan een Unicef meeting in Roosendaal, alwaar het jeugdorkest speelt o.l.v. de onvergetelijke filmkomiek Danny Kaye.

Evolutie

75

75

1976 - 1979

Jos van der Sijde tijdens zijn eerste optreden als dirigent. Een subsidieconcert op de binnenplaats van het Amsterdams Historisch museum in 1982.

Succes

In 1980 wordt o.l.v. dirigent Dries Harshagen de allereerste langspeelplaat van Jong Excelsior gemaakt.

1981 is weer een jubileumjaar. Het jeugdorkest groeit naar 60 leden en viert het 55-jarig bestaan in de Meervaart op het Osdorpplein. Er is o.a. een bescheiden reünistenorkest, maar daaruit vindt een bijzondere gebeurtenis plaats: Groot Excelsior wordt opgericht; een seniorenorkest uitsluitend bedoeld voor oud-leden van het jeugdorkest. Het kind heeft een moeder gebaard!

In die periode lanceert voorzitter Karel Boon zijn "rode draad", die onzichtbaar maar ijzersterk Klein, Jong en Groot Excelsior voor een heel muziekleven lang verbindt.

In 1982 neemt Dries Harshagen afscheid en geeft de dirigerestok over aan de jonge en talentvolle Jos van der Sijde. Een van zijn allereerste grote evenementen is "Mokum in Harmonie", een

Hoes van de L.P. "n Zaterdagavond met Jong Excelsior" uit 1984.

samenwerkingsverband met nog twee Amsterdamse orkesten, dat zich in die tachtiger jaren nog enkele malen zal herhalen.

In 1983 is het meest opzienbarende de brand in de Johanneschool tijdens onze zaterdagavondrepetitie.

Vooral de slagwerkgroep is alert bij de bluswerkzaamheden.

1984: de 2^e langspeelplaat van het jeugdorkest onder de titel "n Zaterdagavond met Jong Excelsior", rolt van de persen.

Succes

75

75

1980- 1984

Huwelijksbureau Jong Excelsior

In de 75 jaar van haar bestaan heeft het jeugdorkest niet alleen als muzikale uitlaatklep gefunctioneerd. Veel muzikanten hebben tijdens het musiceren hun levenspartner gevonden.

Uit die huwelijken en partnerships zijn kinderen geboren die inmiddels in het vroegere jeugdorkest van hun ouders spelen en speelden. Helaas was de harmonie uit de muziek niet altijd toonaan-

gevend voor alle J.E.-huwelijken en zijn er enkele mislukt.

Maar onze zoektocht door de verenigingsarchieven en Blaasbasen bracht een indrukwekkende lijst van geslaagde en nog voortdurende huwelijken/partnerships te voorschijn. Een deel, hoe kan het ook anders, musicert nog vrolijk voort in Groot Excelsior; een ander deel is als donateur nog altijd met het jeugdorkst verbonden.

† Bertus Visser (bas)	- Jeane Wissingh (saxofoon)
† Jacques van Damme (tuba)	- Catrien Hendriks (klarinet)
† Cees van Damme (hoorn)	- Rietje Uriot (klarinet)
Jan Visser (fluit)	- Corrie Sauer (saxofoon)
Hans Knip (klarinet)*	- Suze Hobby (saxofoon)
† Rob van den Eshof (klarinet)	- Jo Croese (klarinet)
Rob van der Heide (saxofoon)	- Rietje van der Moolen (fluit)
Frits van der Meulen (trompet)	- Nora Wassenaar (saxofoon)
Dick Muts (trombone)*	- Zoeia van Eck (fagot)*
Daan Bakker (tuba)	- Bep Meijerink (saxofoon)
Rob Bakker (slagwerk)	- Suzanne Veen (klarinet)
Cor Achterberg (trombone)	- Heleen Visser (klarinet)
Albert Starreveld (trompet)	- Ritha van Eck (saxofoon)*
Tom Behrens (trompet)	- Edith Swagerman (klarinet)*
Ramon Kuipers (trombone)	- Maja Amende (klarinet)
Frans Salverius (trompet)	- Linda Reginek (klarinet)
Louw Buijs (bas)*	- Anneriet Klein (basklarinet)*
Aartjan de Meij (trompet)	- Desirée Droog (klarinet)
Bart Schipmølder (trombone)	- Yvonne Bruining (fluit)*
Kees Kramer (dirigent)	- Patricia Boon (saxofoon)
Jan Lagas (slagwerk)	- Petra Spierings (fluit)
Walter Meijer (slagwerk)	- Constance Willemen (fluit)*
Paul Boon (euphonium)	- Sylvia Voorhorst (klarinet)
Jacco Zwarst (trompet)*	- Corrie Spit (basklarinet)*
Aschwin de Vente (hoorn)*	- Annemarieke Volkstedt (fagot)*
Michel Hasselt (tuba)*	- Loekie van Laar (saxofoon)*
Peter de Kip (trombone)	- Manja Beidschat (klarinet)

*) spelen in G.E.

Ook een "Excelsior huwelijk". Karel en Trudy Boon, beiden vele jaren bestuurslid.

In het volgende jaar musicert het jeugdorkest o.a. in het Rijksmuseum en werkt voor het eerst mee aan de dodenherdenking in Osdorp. Dit zal een jaarlijks gebeuren worden waarbij beurtelings het jeugdorkest en het seniorenorkest aangepaste muziek verzorgen.

Maar de grootste muzikale successen moeten nog komen. Die vinden plaats in de zomer van 1985 als een erg goed Jong Excelsior een avondvullend programma blaast in het Zuid-Duitse Schwörstadt.

De dol enthousiaste inwoners adopteren het jeugdorkest en nog steeds zijn er onderlinge contacten. Aansluitend reist Jong Excelsior door naar het 1^e Wereld Jeugdmuziek Festival in het Zwitserse Zürich. Ook daar imponeert het jeugdorkest met een 2^e plaats in het concours en een afsluitingsconcert van hoge klasse in het Stadhuis van Zürich.

Aan het einde van dit bijzondere jaar 1985 wordt, na een plezierig studieweekend, tijdens een con-

Succes

75

75

1984 - 1985

Niet alleen de sponsorloop vond plaats in het Amstelpark. Ook werd er regelmatig geconcentreerd. Hier in 1989.

cours in Leiden het hoogste aantal punten ooit behaald en promoveert Jos van der Sijde met zijn jeugdorkest naar de allerhoogste muzikale klasse in Nederland: de vaandelafdeling.

1986 is opnieuw een jubileumjaar voor Jong én Groot Excelsior dat inmiddels vijf jaar bestaat. Het wordt een 12 uren programma in de Hoeksteen aan de Jan van Galenstraat, met muziek, reünie, tentoonstelling, buffet en feestavond met dansen.

Het is 1987 en de platenmaatschappij van de Nederlandse zanger Gerard Joling biedt hem een feestavond aan. Jong Excelsior treedt o.a. samen met dit popidool op in 't Spant te Bussum.

Bestuurslid Hofstra stopt na 25 jaar actief te zijn geweest en wordt tot Erelid benoemd.

In de grote kerk van Assendelft speelt Jong Excelsior in 1988 zo'n goed concours in de hoogste afdeling, dat de jury een 1^e prijs met lof toekent. Mede daardoor wordt

Sponsorloop in het Amstelpark in 1989.

het jeugdorkest uitgenodigd medewerking te verlenen aan een promotiefilm van de overkoepelende muziekorganisaties; een film die nog steeds wordt gedraaid. Het jaar wordt besloten met muzikale begeleiding van de Amsterdamse zangkoren in de Westerkerk tijdens een openbare kerstviering.

1989 wordt de start van een ambitieus driejarenplan dat het bestuur voor het jeugdorkest heeft opgezet. Daarin speelt samenwerking met

de Muziekschool Amsterdam een rol en zullen jaarlijkse sponsorlopen en rommelmarkten de extra gelden moeten gaan opleveren voor de verwezenlijking van de grote evenementen uit dat plan.

Op de valreep van de tachtiger jaren blijkt ons seniorenorkest Groot Excelsior op peil te zijn gekomen. Tijdens een concours in Zaandam promoveren de senioren naar de vaandelafdeling, waarin zij zich tot nu toe handhaven.

Succes

75

75

1985 - 1989

Drie keer per jaar moest er een publiek concert gegeven worden voor de subsidie. Een van de locaties in 1991 was het AMC.

Naar 2000

1990 begint goed met een buitenlandse concertreis naar Duitsland waarin de plaatsen Biberach en natuurlijk Schwörstadt centraal staan. Jong Excelsior maakt opnieuw furore. En passant wordt op een concours in Gorkum de hoge plaats in de vaandelafdeling verdedigd.

Inmiddels bezitten we een echte aanhangwagen voor het instrumententransport waarop de namen van Jong en Groot Excelsior prijken.

In juni 1991 overlijdt eredirigent W.G. de Buijzer wiens naam 40 jaar lang in dit geschiedenisboek voorkomt. Het is ook het jaar waarin Jong Excelsior de pensioengerechtigde leeftijd (65) bereikt en Groot Excelsior 10 jaar oud wordt. In de Meervaart worden de jubilea gevierd. De orkesten spelen een eigen programma, Klein Excelsior treedt op en daarna spelen de orkesten tezamen het 5-delige verhaal *Lord of the Rings*. Tenslotte wordt het orkest tot 140

De CD die voor het 70-jarig jubileum werd gemaakt.

man uitgebreid met de reünisten. Samen speelt men de beroemde *Ouverture 1812* van Tsjaikovsky met medewerking van een schutters- en kanonnen- peloton van het legermuseum uit Delft. Lex Goudsmit presenteert, zoals hij

dit ook bij enkele openbare kerkconcerten voor ons zal doen.

1992 kenmerkt zich door dirigentenwisselingen. Na 10 jaar stopt Jos van der Sijde bij Jong Excelsior. Hij zet zijn werk bij de vereniging

Naar 2000

René Schumacher op de trombone, Frans Jurjaanz en Marrijke Admiraal op de klarinet, zijn de oud-Jong Excelsiorleden die in dit decennium het vak in zijn gegaan.

1990- 1992

Donateurs

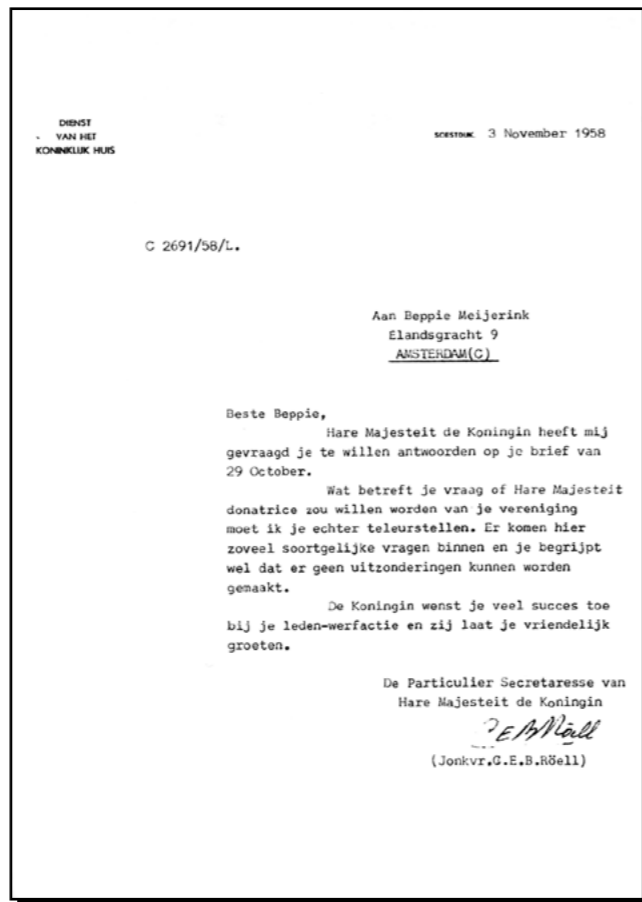
Begunstigers werden zij vroeger genoemd, de onmisbare en belangeloos bijdragende donateurs. Het fenomeen begunstiger kwam na de tweede wereldoorlog ook bij Jong Excelsior van de grond.

Bestuurslid Cor Meijerink had de donateurs in zijn takenpakket. Elke maand fietste hij half Amsterdam in de rondte om dubbeltjes en kwartjes voor het jeugd-orkest op te halen. Eén van zijn klanten was de toenmalige burgemeester van Amsterdam de heer d'Ailly.

De dochter van Cor Meijerink, Beppie - zij speelde velen jaren altsaxofoon in het jeugdorkest - trad in de voetsporen van haar vader bij een donateursactie in 1958. Beppie schreef toen onder meer een brief aan de Koningin met het verzoek donatrice van Jong Excelsior te worden. Het antwoord dat zij hierop van het Koninklijk Huis ontving is bewaard gebleven en hiernaast afgedrukt.

Nog altijd leveren de donateurs een belangrijke bijdrage aan de financiële huishouding van onze vereniging. In de 15^e jaargang (1973) nr. 3 van het verenigingsorgaan De Blaasbas staat in het financieel verslag van de penningmeester een bedrag van f 798,00 aan donaties. In 1998 dragen de donateurs f 9.082,50 bij.

Om het aantal donateurs zoveel mogelijk op peil te houden wordt iedere vijf jaar bij de jubileumviering een donateursactie gehouden. Veel oud-leden in binnen- en buitenland, alsmede ouders van jeugdorkestleden vinden wij in de donateursbestanden terug. Zij ontvangen elk kwartaal de Blaasbas, zodat zij kunnen zien wat er allemaal met hun geld wordt gedaan.

De reactie van het Koninklijk Huis op een donatieverzoek.

J.E. tijdens het Wertungsspiel in de Oberstufe van het 2. Deutsches Bundesmusikfest te Münster op 3 juni 1995.

voort als dirigent van Groot Excelsior. Uit zijn leerlingenkring schuift Jos zelf de jonge Kees Kramer naar voren als nieuwe dirigent van het jeugdorkest.

En met Kees aan het hoofd gaat Jong Excelsior één dagje de grens over naar België voor een concert in de Antwerpse dierentuin en een diner onderweg.

Wat we in het jeugdorkest hebben beleefd, dat willen we ook in het seniorenorkest. Dat was de leuze van vooral de jongeren in Groot Excelsior. En zie: op 1 januari 1993 maakt Groot Excelsior een

driedaagse concertreis naar Tsjechië. In de hoogste klasse van het internationale muziekfestival in Brno behaalt het seniorenorkest het hoogst aantal punten en krijgt van de burgemeester de beker uitgereikt.

De Keukenhof in Lisse is een nieuwe locatie waar beide orkesten meerdere jaren hebben opgetreden.

Eind 1993 doet Groot Excelsior weer van zich spreken met handhaving van de plaats in de vaandelafdeling tijdens een concours in Zaandam.

1994 begint met een onheilsboodschap. De Johanneschool heeft geen opberg ruimte meer voor ons slagwerkinstrumentarium en de muziekbibliotheek. Waar moeten we heen? Koortsachtig overleg met het schoolbestuur en de Deelraad Osdorp brengt de oplossing. Met financiële steun van de Deelraad en ouders/leden, alsmede een sponsorloop kan een portacabin worden aangeschaft. Deze wordt aan de school gebouwd en zo kunnen wij in de Johanneschool blijven repeteren.

Ondertussen heeft de bekende TV-acteur Joost Prinsen een do-

Naar 2000

75

75

1993 - 1994

Na een lange bustocht zit Jong Excelsior geconcentreerd te spelen tijdens het concours te Enschede op 22 november 1998.

nateursconcert gepresenteerd. Triest is het overlijden van erelid Hofstra.

Als Jong Excelsior zich netjes kan handhaven in de ere-afdeling bij een concours in Leiden, wordt 1994 toch nog een goed jaar. Groot Excelsior sluit het jaar af met deelname aan de ABCO-concerten in de Meerse te Hoofddorp. Een nieuw initiatief ter promotie van de harmonie/fanfarenmuziek door een 10-tal orkesten rond Hoofddorp. Jong en Groot Excelsior zullen in de jaren daarna ombeurten een ABCO-concert verzorgen.

In 1995 wordt 50-jaar bevrijding gevierd en de Deelraad Osdorp, waar wij meer en meer mee te maken krijgen, nodigt Jong Excelsior uit voor een speciale dodenherdenking en Groot Excelsior de dag erna voor een bevrijdingsconcert.

Kort daarop organiseert de Amsterdamse muziekbond een festival en een concours. Jong Excelsior wint het festival met overmacht en Groot Excelsior

Rudy Kerkhof interviewt Alfred Reed.

handhaaft zich bij het concours in de vaandelafdeling.

Dan vertrekt het jeugdorkest voor de 5^e buitenlandse concertreis, ditmaal naar het Bundesmusikfest in Münster (Duitsland). Het worden geweldige dagen met een klasse-optreden tijdens het festival. Jong Excelsior behoort daar tot de vijf beste orkesten.

Het jaar wordt afgesloten met een bijzonder contact. Een delegatie uit

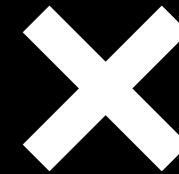
het jeugdorkest ontmoet op Schiphol de beroemde Amerikaanse componist Alfred Reed, van wie diverse stukken op onze programma's staan. Het wordt een leuke, ontspannen ontmoeting.

En dan wordt het 1996, het jaar waarin Jong Excelsior 70 jaar oud (of jong) zal worden en Groot Excelsior 15 jaar bestaat. Springlevend zijn beide orkesten, met Klein Excelsior als hun beider bakermat, op weg naar de 21ste eeuw.

Naar 2000

75

75

1994 - 1996

Gram gehaald

Vlak voor mijn terugtreden als voorzitter speelde Jong Excelsior een concertje voor de Deelraad Sloten in verband met het zoveel honderdjarig bestaan.

Het was buiten regenachtig en het concertje werd verplaatst naar de hervormde kerk waarin J.E. tijdens de tachtiger jaren vaak heeft geconcentreerd.

Achter mij zat een wat gebogen oudere man te luisteren. Hij tikte mij op de schouder en vroeg of ik iets over Jong Excelsior kon vertellen. "Speelde dat jeugdorkest vroeger niet in de Westerspeeltuin?" was zijn vraag.

Ik bevestigde dat, en stelde mij voor. Ook hij noemde zijn naam. "Kent u mij dan?". "Jawel", zei ik en haalde na 42 jaar alsnog mijn gram: "U bent één van de speeltuinbestuurders die dit jeugdorkest in 1957 de Westerspeeltuin heeft uitgegoid!"

Aan zijn gezicht kon ik zien dat hij zich dat herinnerde: "Nou ja gegoid ... gegoid", mompelde hij.

Toen het concertje was afgelopen pakte hij zijn stok en begon de kerk uit te schuifelen. Langs mij heen sloffend zei hij: "Toch nog een goed orkest meneer".

C.K. Boon.

Lisette Pruszner en Trijntje Westenberg tijdens solistenfestival.

21^e-eeuw

In 1999 gaat Groot Excelsior op concertreis naar Biberach in Zuid-Duitsland.

Het subsidieconcert wordt gespeeld in Artis. Aan de rij muziekopnames wordt een cd toegevoegd als Harry Slinger het orkest benadert om als begeleidingsorkest te fungeren.

In de vereniging gebeurt iets heel aparts; Karel Boon treedt af na veertig jaar voorzitterschap. Met een surpriseparty wordt hij bedankt voor al zijn energie, tijd en beleid. Tijdens de party krijgt Karel van de muziekorganisaties ANUM en BAAM een onderscheiding.

Het bestuur ontvangt van de deelraad beangstigende berichten over het afbreken van de Johanneschool. Het zal een vreemd idee zijn als we hier na 23 jaar niet meer kunnen spelen. Aan het einde van 1999 handhaaft Groot Excelsior zich op een concours in Huizen in de vaandelafdeling.

Een grote verandering voor Jong Excelsior vindt plaats in 2000. We nemen afscheid van Kees Kramer als dirigent en Jos van der Sijde gaat tijdelijk voor beide orkesten staan.

Jong Excelsior gaat dit jaar op concertreis naar Ulm in Zuid-Duitsland en Schladming in Oostenrijk. Samen met toporkesten uit alle landen doen we mee aan een internationaal concours. Bestuurder Age Hartman, ontelbare jaren de bibliothecaris, geniet op zijn eigen wijze van de reis. Het blijkt zijn laatste evenement te zijn met Jong Excelsior, want hij overlijdt later in dit jaar.

De organisatie voor het jubileumfeest in 2001 wordt geïntensiveerd. We gaan definitief spelen in het Concertgebouw. Er breekt een spannende tijd aan voor iedereen die helpt bij de voorbereidingen.

Alhoewel 4 jaar nijverig is gespaard voor het 75-jarig jubileum via CLUB2001 en andere activiteiten, wordt door het bestuur een succesvolle eindspurt ingezet.

Een gift in natura is de compositieopdracht die de vereniging Rob Goorhuis mag geven. Hij componeert het stuk *Excelsior*, dat tijdens de jubileumviering zijn wereldpremière zal beleven.

In het voorjaar gaat Jong Excelsior op dringend verzoek van het bestuur "nog even" op concours in Sas van Gent. Met een goed resultaat blijft het orkest dik in de ere-afdeling.

Een volgend televisie optreden in de geschiedenis vindt plaats als Harry Slinger ons uitnodigt hem live te begeleiden in het programma Kopspijkers.

Een jubileumviering is een goed moment voor afscheid. Zo zal Jos van der Sijde stoppen als dirigent van Groot Excelsior. Frank Steeghs zal per december het stokje van Jos overnemen.

Met 58 muzikanten in Groot Excelsior, 65 muzikanten in Jong Excelsior en 18 leerlingen in Klein Excelsior, starten we de jubileumviering.

21e-eeuw

Deze tekst is een aanvulling op de door C.K. Boon geschreven tekst die eindigt op 31 december 1999. Deze twee jaar maakt de 75 vol.

Paul Stubbé.

2000 - 2001

Dirigentengalerij Jong Excelsior

Piet Swager 1926 - 1936

Wim de Buijzer 1936 - 1976

Dries Harshagen 1976 - 1982

Jos van der Sijde 1982 - 1992

Kees Kramer 1992 - 2000

Jos van der Sijde 2000 -

- 75 -

Toekomstige generaties van Jeugdorkest Jong Excelsior, nu in opleiding bij de jubilerende generatie.

De auteur

Karel met C.K., zo werd hij genoemd in een sketch. Een verwijzing naar de spelling van zijn naam alsmede het respect dat hij afdwong. Het typeert zijn leiderschap gedurende de 40-jaar van zijn voorzitterschap.

C.K. Boon werd op 19 november 1933 geboren te Amsterdam. Op 11-jarige leeftijd trad hij toe als lid van Jeugharmoniekorps "Jong Excelsior". Omdat hij met zijn vingers de gaten op de klarinet niet kon dichtten ging hij tenorsaxofoon spelen. Dit doet hij nog steeds in Groot Excelsior.

M.C. Duijm

Mijn dank en respect gaan uit naar Marinus Duijm voor de wijze waarop hij dit boek heeft vorm gegeven.

C.K. Boon

Discografie

Concoursopname uit 1965 (45-toeren plaat zonder titel).
Jong Excelsior o.l.v. W.G. de Buijzer.

1	Three Inventions
<i>I Flippant</i> | Pi Scheffer |
|---|---------------------------------------|-------------|

Jong Excelsior (L.P.). Opnamen: juni en oktober 1980.
Jong Excelsior o.l.v. Dries Harshagen.

2	Gammatique	G. Boedijn
3	Jamaican Folksuite
<i>a. Mento</i>
<i>b. Promenade</i>
<i>c. Jump-up</i>	H.Walters
4	Going Dutch	Pi Scheffer

'n Zaterdagavond met Jong Excelsior (L.P.).
Opnamen: mei en oktober 1984.
Jong Excelsior o.l.v. Jos van der Sijde.

5	Moments for Morricone
<i>bew. Johan de Meij</i> | Ennio Morricone |
|---|--|-----------------|

Jubilee 1996 (cd). Opnamen: mei en juni 1996.
Jong Excelsior o.l.v. Kees Kramer en
Groot Excelsior o.l.v. Jos van der Sijde.

6	Armenian Dances	Alfred Reed

7	Jungle Book	Sherman/Sherman/Gilkyson <i>arr. Marcel Peeters</i>	13.14
---	-------------	--	-------

3.15 **Het Nederlandse Lied (cd)**. Opnamen: 1998.
Project van de Rietveld Academie met medewerking van
Groot Excelsior o.l.v. Jos van der Sijde. © Rietveld Academie.

8	Rotter Dame	Vanessa Hudig/Ph. ten Bosch <i>zang: Vanessa Hudig</i>	4.03
---	-------------	---	------

8.20 **De Glimlach van Harry Slinger (cd)**.
Opnamen: mei en juni 1998. © Molenaars Editions.

9	Grand Café	Penders <i>tekst: Goemans/Slinger</i> <i>zang: Harry Slinger</i>	2.07
---	------------	--	------

Concoursopname uit 2001 in Sas van Gent (cd zonder titel).
Jong Excelsior o.l.v. Jos van der Sijde.

10	Alternances	A. Waignein	13.24
----	-------------	-------------	-------

8.30 **De Glimlach van Harry Slinger (cd)**. Opnamen: mei en juni
1998. © Molenaars Editions.

11	Hé Amsterdam	Peterson <i>arr. Kleine Schaars</i> <i>zang: Harry Slinger</i> <i>tekst: Van Apeldoorn</i>	3.27
----	--------------	---	------

11.36

1. Three Inventions, deel I (3:15)
2. Gammatique (4:05)
3. Jamaican Folksuite (8:20)
4. Going Dutch (4:00)

5. Moments for Morricone (8:30)
 6. Armenian Dances (11:36)
 7. Jungle Book (13:14)
 8. Rotter Dame (4:03)
 9. Grand Café (2:07)
 10. Alternances (13:24)
 11. Hé Amsterdam (3:27)
- 7, 8 Muziekvereniging Groot Excelsior

